

**09214001 számú Demencia gondozó megnevezésű szakképesítés
megszerzésére irányuló szakmai képzéseket megalapozó
programkövetelmény**

1 A javaslatot tevő adatai¹

- 1.1 Természetes személy esetén:
 - 1.1.1 Név:
 - 1.1.2 Lakcím:
 - 1.1.3 E-mail cím:
 - 1.1.4 Telefonszám:
- 1.2 Nem természetes személy esetén:
 - 1.2.1 Név: **Szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter**
 - 1.2.2 Jogi személy működési formája (cégforma):
 - 1.2.3 Székhely:
 - 1.2.4 Képviselőre (cégjegyzésre) jogosult személy neve:
 - 1.2.5 Képviselőre (cégjegyzésre) jogosult személy telefonszáma:
 - 1.2.6 Képviselőre (cégjegyzésre) jogosult személy e-mail címe:
 - 1.2.7 Kapcsolattartásra kijelölt természetes személy neve:
 - 1.2.8 Kapcsolattartásra kijelölt természetes személy telefonszáma:
 - 1.2.9 Kapcsolattartásra kijelölt természetes személy e-mail címe:

2 A programkövetelmény, illetve az ennek alapján szervezhető szakmai képzés

- 2.1 Megnevezése: Demencia gondozó
- 2.2 Ágazat megnevezése: Szociális ágazat
- 2.3 Besorolása a képzési területek egységes osztályozási rendszere (KEOR) szerinti kód alapján: 0921 Idősek és fogyatékos felnőttek gondozása

3 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítés

- 3.1 Megnevezése: Demencia gondozó
- 3.2 Szintjének besorolása
 - 3.2.1 Az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerint: 4
 - 3.2.2 A Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerint: 4

¹ A megfelelő elem kiválasztandó.

3.2.3 A Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 3

4 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítés és az azzal betölthető munkakör vagy végezhető tevékenység kapcsolata, összefüggése²:

4.1 A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítéshez szükséges kompetenciákkal szakmajegyzékben szereplő szakma körébe vonható munkaterület, tevékenység vagy munkakör magasabb szinten gyakorolható, vagy a szakmai képzés szakmajegyzékben szereplő szakma képzési és kimeneti követelményeiben meg nem határozott speciális szakmai ismeretek és szakmai készségek megszerzésére irányul.

4.2 A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítés jogszabályban meghatározott képesítési követelmény munkakör betöltéséhez vagy tevékenység folytatásához.

A képesítési követelményt előíró jogszabály:

1/2000 (I.7) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről 6. § (5a) bekezdés d) pont.

5 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb munkaterület, tevékenység vagy munkakör leírása:

A demencia gondozó egy interprofesszionális (különböző szakmák képviselőinek együttműködése egy cél elérése érdekében) csapat tagja. A demenciával élő személyek komplex ellátása során együttműködik más szakmák képviselőivel. Felismeri a demencia betegség korai tüneteit, a behavioural and psychological symptoms of demencia, azaz a demencia magatartási és pszichológiai tüneteit (a továbbiakban BPSD tüneteket) és a megváltozott viselkedést. Segítséget nyújt a kognitív zavarok enyhítésében. A gondozás során alkalmazza a hatékony kommunikáció eszközeit, mint pl.: segítség, megértés, képességek erősítése, felnőttként kezelés, bátorítás, tiszteletadás. Felismeri a mindennapi tevékenység zavarait. Partneri együttműködést alakít ki a gondozott családjával. Kompetencia határokron belül hatékonyan beavatkozik a prehospitális veszélyeztetek során. Felismeri az abúzus jeleit és javaslatot tesz azok megelőzésére. Megérti és támogatja a demenciával élő személy spirituális igényét. Segítő tevékenysége során alkalmazza a személyközpontú gondozás módszereit. Csoportfoglalkozásokat szervez és bonyolít, a megismert gyakorlatok alkalmazásával. Javaslatokat tesz a demenciával élő személy otthoni és intézményi környezetének biztonságossá tételére. Betartja az elsajátított etikai normákat.

6 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítéshez szükséges képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatti állása:

6.1 Szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatt áll: -

6.1.1 Az oltalom típusának megjelölése:

² A megfelelő elem kiválasztandó.

6.1.2 Nyilvántartó hatóság:

6.1.3 Azonosító vagy nyilvántartásba vételi száma:

7 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés megkezdéséhez szükséges bemeneti feltételek:

7.1 Iskolai előképzettség³:

- alapkü iskolai végzettség,

7.2 Szakmai előképzettség: Szociális és egészségügyi területen szerzett alapképesítés:

A 12/2020. kormányrendelet szerint:

- Szociális ápoló és gondozó (4 0923 22 03)
- Szociális és rehabilitációs szakgondozó (5 0923 22 06)
- Szociális és mentálhigiénés szakgondozó (5 0923 22 05)
- Szociális és gyermekvédelmi szakasszisztens (5 0923 22 04)
- Ápoló (5 0913 03 01)
- Egészségügyi asszisztens (5 0913 03 02)
- Gyakorló ápoló (5 0913 03 04)
- Rehabilitációs terapeuta (5 0923 03 09)

A 150/2012. (VII. 06.) Kormányrendelet szerint:

- 52 720 01 Általános ápolási és egészségügyi asszisztens
- 32 723 01 Ápolási asszisztens
- 55 723 01 Ápoló
- 54 720 01 Egészségügyi asszisztens
- 55 762 01 Foglalkozás-szervező
- 55 723 07 Geriátriai és krónikus beteg szakápoló
- 55 762 02 Gerontológiai gondozó
- 52 723 01 Gyakorló ápoló
- 54 723 02 Gyakorló ápoló
- 52 720 03 Gyakorló gyógyszerértési asszisztens
- 52 723 03 Gyakorló mentőápoló
- 54 723 01 Gyakorló mentőápoló
- 55 723 11 Mentőápoló

³ A megfelelő elem kiválasztandó.

- 55 762 05 Szenvedélybeteg gondozó
- 54 762 02 Szociális asszisztens
- 34 762 01 Szociális gondozó és ápoló
- 54 762 03 Szociális szakgondozó

139/2015. (VI. 9.) Korm. rendelet a felsőoktatásban szerzhető képesítések jegyzékéről és új képesítések jegyzékbe történő felvételéről

- szociális munkás
- okleveles egészségügyi szociális munkás
- okleveles szociális munkás
- gyógytornász
- fizioterapeuta
- okleveles rehabilitációs szakember
- mentálhigiénikus
- diplomás ápoló
- szociálpedagógus
- szociális menedzser
- gerontagógus

7.3 Egészségügyi alkalmassági követelmény: nem szükséges

7.4 Szakmai gyakorlat területe és időtartama: idősellátással foglalkozó személyes gondoskodást nyújtó alap- vagy szakosított intézményben gondozó, ápoló, vezető gondozó, vezető ápoló, terápiás munkatárs (korábban: szociális és mentálhigiénés munkatárs) munkakörben eltöltött összefüggő 1 év szakmai gyakorlat. A gyakorlati időbe nem számít bele: a GYED, GYES időszaka, a harminc napnál hosszabb ideig tartó fizetés nélküli szabadság időtartama, továbbá minden olyan időszak, amikor munkabér kifizetésére nem állt fenn jogosultság.

8 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés elvégzéséhez szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszám (Amennyiben a programkövetelmény modulszerű felépítésű, a minimális óraszám a modulonként meghatározott minimális, a maximális óraszám a modulonként meghatározott maximális óraszámok összege):

8.1 Minimális óraszám: 600

8.2 Maximális óraszám: 720

9 A szakmai követelmények leírása:

9.1 Nem modulszerű felépítés esetén:

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Megfogalmazza a demenciával élő személy támogatásának, a társszakmákkal, interprofesszionális munkacsoportban interprofesszionális (a továbbiakban: IP) megvalósuló együttműködésének lehetséges módjait, módszereit.	Ismeri az interprofesszionális, interdiszciplináris, multidiszciplináris együttműködés elveit, egyéni és szervezeti feltételeit.	Megértő, elfogadó, felelősségteljes, rugalmas, kreatív a társszakmák képviselővel szemben.	A munkaköri leírás betartásával, felelősséggel együttműködik a demenciával élő személy támogatása érdekében más szakmák képviselőivel, illetve gyakorolja a szakmáján belül a munkaköre által megkövetelt kompetenciákat.
2	A team-en belül ellátja a demenciával élő személy közvetlen gondozásával összefüggő feladatokat, részt vesz a demenciával élő személy kísérésében, foglalkoztatásában, a demenciával élő személy családtagjainak támogatásában.	Ismeri az IP gyakorlat értékeire és etikájára (együttműködés, pozitív szemlélet, közös értékek fenntartása, bizalmi kapcsolat, minőségi munka, csapatmunka) vonatkozó kompetencia-összetevőket.	Az IP munkában a társszakmák képviselőivel asszertív és etikus.	Az IP team tagjaival történő együttműködés eredményeként meghozott döntéseit önállóan megvalósítja.
3	Megérti a betegség kialakulásának folyamatát. A rendelkezésére álló	Ismeri a demencia fogalmát és a tünet-csoport	Elfogadó és empátikus a betegség gyógyíthatatlan jellemzőjével	Képes önálló munkavégzésre a team tagjaival a gondozási terv

	információk alapján egyéni gondozási tervet készít a demenciával élő gondozott számára.	összetevőit. Tudatában van annak, hogy melyik szakterület milyen ellátási folyamat fázisába vonható be.	kapcsolatban, nyitott a palliatív medicina kapcsán.	elkészítése során.
4	Felismeri a betegség korai tüneteit. Alkalmazza az egyéni bánásmód és személyközpontú ellátás módjait.	Ismeri a demencia betegséghez társuló kognitív zavarokat, továbbá a betegséghez társuló nem kognitív tüneteket.	Megértő és elfogadó magatartást tanúsít a demenciára utaló tünetek kezelésében.	A kompetenciáját meghaladó feladat esetén professzionális szakmai segítséget kér, az IP team kompetens tagjaitól, javaslatot tesz és kezdeményezi a feladat elvégzését. Szakmai segítség igénybevételével dönt a segítségnyújtás módjáról.
5	Segítséget nyújt a demenciával élő személy részére a kognitív zavarok enyhítése szükséglet megjelenése esetén.	Ismeri a kognitív zavarok neurológiai alapjait.	Kész a demenciával élő személlyel való együttműködésre.	Szakmai segítség igénybevételével dönt a segítségnyújtás formájáról.
6	Osztályozza a fellépő tünetegyütteseket a demencia stádiumának	Ismeri a demencia stádiumait, a hozzájuk kapcsolódó	Nyitott és befogadó a demenciára utaló tünetek megfigyelésére, azonosítására.	Figyelemmel követi a betegség előrehaladását, aminek érdekében, a

	azonosítására.	tüneteket.		tünetek terén történő változásban rendszeresen egyeztet az IP team tagjaival. Kezdeményezi a gondozásra vonatkozó szükséges módosításokat.
7	Felismeri a BPSD tüneteket és a megfelelő viselkedés alkalmazásával képes úgy reagálni, hogy azok egyensúlyban tarthatók legyenek.	Ismeri az agitáció, agresszivitás, delúzió, hallucinációk, miszidentifikáció, depresszió, apátia, anxiétás, kóborlás, naplemente tünetek jellemzőit.	Pozitív viszontreakció kimenetelt feltételez a demenciával élő személy részéről, amelyet saját szuggesztív magatartásával meg tud erősíteni. Ezt a viszonyulását negatív betegválaszok esetén is fenntartja.	A tünetek destruktív fokozódása esetén saját hatáskörben a beteg érdekében javaslatokat, lépéseket tesz az IP team felé a terápiás beavatkozások átgondolása, megváltoztatása érdekében, amelyek eredményességét a gondozás területén folyamatosan nyomon követi.
8	Munkája során alkalmazza a hatékony, speciális (demenciával élő személlyel való) kommunikáció eszközeit, mintáit a gondozó-beteg, gondozó-hozzátartozó kapcsolatokban.	Ismeri a BPSD tünetek főbb okait, a megelőzés kommunikációs lehetőségeit.	A BPSD tünetekhez preventív szemlélettel viszonyul.	Agresszivitás tünet megjelenése esetén segítséget kér az IP team más tagjaitól.

	Kapcsolatba hozza a beteg egyéb testi állapotainak jellemzőit a BPSD tünetekkel.			
9	Felismeri a saját és a hozzátartozók egészségét veszélyeztető stressz faktorokat.	Ismeri a beteg hozzátartozóit és a professzionális teamet terhelő lelki nehézségek, stressz jellemzőivel.	Nyitott, támogató a mentálhigiénés jelenségek felismerése és befogadása terén. Tudatosan tesz lépéseket a beteg hozzátartozói és a saját testi-lelki egészsége megóvása érdekében.	A team tagjaként együttműködik a gondozók (hozzátartozó, más team tagok) viselkedésváltozásának reális visszajelzéseiben az érintett (hozzátartozó, más team tagok) felé.
10	Felismeri az egyén mindennapi tevékenységében megjelenő zavarokat, és ehhez igazítja a gondozási, ápolási ellátás folyamatát.	Ismeri a szakvizsgálatához való hozzájutás útját és menetét. Tájékozott, helyismerettel rendelkezik a demens beteget érintő egészségügyi szakellátásokról.	Nyitott, kétirányú kommunikációra kész a megfelelő szakellátás kapcsolattartásaira.	Az IP team tagjaival együttműködik a beteg vizsgálatokra történő felkészítésében.
11	Az orvosi diagnózis megállapítása után mellérendeli az ápolási diagnózisokat és azokat a gyakorlatban alkalmazza.	Ismeri a demencia leggyakrabban előforduló típusait.	Megértő és elfogadó magatartást tanúsít (a megismerésen alapuló elfogadás és kezeléssel szemben) a beteg ember irányában.	Önállóan elkészíti a gondozási terv ápolási szakaszát.
12	Együttműködő kapcsolatot alakít ki és tart fenn a gondozott	Ismeri a demens gondozás irányelveit, a család szerepét	Partneri együttműködést alakít ki a gondozott családjával.	Az ápolási team tagjaként együttműködik a demenciával élő

	családjával.	a beteg ellátásában.	Az interprofesszionális gondozás irányelveinek betartásában, a szakmai teamen belül együttműködő és elfogadó.	személy gondozásában.
13	Segítséget nyújt a demenciával élő személy és családja számára a rendelkezésre álló szolgáltatások igénybevételéhez.	Ismeri a demenciával élő személy ellátásának színtereit, a család, az egészségügy és a szociális ellátás terén egyaránt. Ismeri az igénybevételi eljárást, az igénybevétel folyamatát.	Nyitott és befogadó más intézmények, szolgáltatási modellek megismerésére.	Önálló javaslatot tesz a demenciával élő személy számára leginkább megfelelő szociális szolgáltatás igénybevételére.
14	Szükség esetén folyamatosan és hatékonyan beavatkozik a prehospitalis tünetek, veszélyhelyzetek megjelenésekor.	Ismeri a prehospitalis sürgősségi beavatkozások (félrenyelés, kiszáradás, elesések, delírium, vérzések) eseteit, azok megelőzését, kezelését.	Magabiztos és szuggesztív a veszélyhelyzetekben. Ha nem tud javítani a beteg állapotán a kialakult helyzetben, akkor nem tesz olyat, amivel rontana azon („ne árts” elve).	Képes az önellenőrzésre és a gondozási hibák önálló javítására. Beavatkozási tevékenysége során reálisan értékeli saját fizikai terhelhetőségét.
15	Felismeri az öregedéssel járó társadalmi és szociális kihívásokat.	Ismeri az idősödő társadalomban fellépő (elsősorban az idős korhoz köthető betegségcsoportok megjelenéséhez kapcsolódó) szükségleteket.	Az öregedéshez való viszonyulása pozitív. Nyitott és befogadó az idősödéssel járó egészségügyi és szociális szükségletek megismerésében.	Innovatív az idősödéssel járó új kihívások (különösen az egyre növekvő számú demencia megbetegedés kezelésének színterei: család, társadalom, egészségügy,

				szociális szolgáltatások) kezelése terén.
16	Alkalmazza a demenciával élő személlyel való speciális kommunikációt.	Ismeri a demenciával élő személlyel való kapcsolatteremtés és elemi szabályait.	Beleérző képességgel és a megismerésen alapuló elfogadással rendelkezik.	Önálló javaslatot tesz a demenciával élő személlyel történő egyéni kommunikációra.
17	Felismeri az abúzusra utaló jeleket.	Ismeri a személyt érő abúzus formáit, előfordulási lehetőségeit.	Elkötelezett a bántalmazás elkerülése, megelőzése mellett.	Javaslatot tesz az IP team tagjai felé az abúzus megelőzésére, illetve az abúzus-kockázat csökkentésére.
18	Felelősségteljes, korrekt, agresszivitást kerülő, szakmaiságot előtérbe helyező, a kulturális másságot és eltérő értelmezési alapot elfogadó, a beteg érdekeit szem előtt tartó módon kommunikál.	Ismeri a demenciával élő személlyel történő speciális kommunikáció eszközeit, formáit.	Befogadóan, empatikusan viszonyul a kliensekhez és hozzátartozóikhoz.	Felelősséget vállal munkája során azokért az emberekért, akiket gondoz.
19	Személyre szabottan kiválasztja azokat az eszközöket, amelyek a demenciával élő személy szükségleteinek kielégítésében optimálisak. Megérti és tisztázza a demenciával élő személy spirituális igényét.	Ismeri az idős ember spirituális-lelki szükségleteinek megismerését, feltárását segítő lehetőségeket, módszereket.	Elkötelezett, nyitott, a lelki szükségletek kielégítésének támogatásában.	IP szemlélettel más szakterületek szakembereit (lelkész, pszichológus, mentálhigiénés szakember stb.) bevonja az idős ember felelősségteljes ellátása érdekében.

20	Munkája során, testi-lelki egészségének megóvása érdekében alkalmazza kiégés megelőzésére szolgáló spirituális eszközöket.	Tudja, hogy a spiritualitás hiánya kiégéshez vezethet. Ismeri a kiégés megakadályozás árá irányuló, elérhető segítségeket.	Tudatosan tesz preventív lépéseket saját testi-lelki egészsége érdekében, megkeresve a lehetőségeket a spirituális szükségletek terén is. Törekszik a mélyebb lelki igényeit figyelembe venni. Mint pl.: spirituális-lelki szükségletek: kötődési, kapcsolati szükséglet; önbecsülés - megőrzési, - erősödési igény; értelmet, találni az életben.	Felelősséget érez, hogy másokkal együttműködve tegyen a saját lelki egészsége érdekében.
21	Munkája során alkalmazza a személyközpontú gondozás összetevőit, mint a támogató és a gyengítő hozzáállás.	Ismeri a különbséget a személyközpontú gondozás és a személyre szabott gondozás között. Tisztában van a személyközpontú gondozás jelentőségével és kialakításával.	Empatikus, hiteles szakemberként alkalmas a pozitív példa folyamatos prezentálására munkatársai körében.	Képes az IP team tagjaként az optimális (mindig a helyzetnek megfelelő), innovatív együttműködésre.
22	A gyakorlatban alkalmazza az „én-támogató” alapelveket és a „Legjobb Barát Modell” gondozási módszert.	Ismeri a „Legjobb Barát” gondozási módszert és az „én-támogató” hozzáállást. Tisztában van a demens beteggel való hatékony kommunikáció jellemzőivel.	Nyitott az új támogató eszközök (Legjobb Barát Modell és „én-támogató” alapelv) alkalmazására.	Munkavégzése során önállóan és a team munkában is alkalmazza a támogató módszereket / Legjobb Barát Modell és „én-támogató” alapelv/.
23	Gondoskodik a demenciával élő személy foglalkozásokon	Ismeri a foglalkoztatás szervezésével kapcsolatos	Inspiráló, kezdeményező, tapintatos, találékony, etikus a demens	Konstruktívan támogatja a foglalkoztatást

	való részvételéről, biztosítja az oda való eljuttatását.	eljárásokat, illetve a foglalkoztatás jelentőségét, módszereit, formáit a demenciával élők segítésében.	ember motiválása során. Szükségesnek tartja a hasznosságérzés átélését.	végző kollégája szakmai munkáját.
24	Megszervezi, lebonyolítja a csoportfoglalkozásokat, az általa ismert, a demenciával élő személy foglalkoztatását biztosító, illetve lehetővé tevő gyakorlatok alkalmazásával.	Ismeri a csoportfoglalkozások jelentőségét, formáit. Rendelkezik a foglalkoztatások vezetéséhez szükséges alapismeretekkel. Ismer a demens foglalkoztatásokban alkalmazható gyakorlatokat.	Vállalja az új ismeretek megszerzését a foglalkozások fejlesztésének érdekében. A foglalkoztatás megtervezésekor a beteg állapotát, szükségleteit szem előtt tartja.	Önállóan vezet a demenciával élő személyek részére olyan csoportfoglalkozásokat, amelyek nem igényelnek módszerspecifikus tudást.
25	Konstruktív javaslataival hozzájárul a demenciával élő személy otthonának, fizikai környezetének biztonságosabbá tételéhez.	Ismeri a demenciával élő személy számára biztonságos épített környezet adottságait.	Kompromisszumkereső, találékony a fizikai helyzetek, a beteg környezetének kialakításában.	Javaslatokat fogalmaz meg és együttműködik a demenciával élő személy biztonságos környezetének kialakításában.
26	Tájékoztatást ad a demens betegnek, illetve hozzátartozójának a jogvédelemmel kapcsolatban elérhető információkról.	Ismeri a jogvédő tevékenységet folytató intézmények, szervezetek neveit, elérhetőségét.	Érzékeny az emberi jogi szempontokkal kapcsolatban, jogtudatos magatartást tanúsít.	Feltételezett jogsérelem előfordulása esetén a demenciával élő személy érdekében a szükséges lépéseket a munkakörének megfelelő szolgálati út betartásával

				megteszi.
27	Az IP team tagjaként szorosan együttműködik az elrendelő orvossal, észrevételeivel támogatja az ellátotti jogok érvényesülését.	Ismeri a korlátozó intézkedések alkalmazási eseteit, típusait, elrendelési módját, időtartamát.	Munkavégzése során kulcsfontosságúnak tartja az emberi jogok betartását és betartatását.	Munkáját az intézményi speciális szabályzat, protokoll pontos betartásával végzi és a különböző esetekben javaslataival hozzájárul a lehető legjobb megoldásokhoz.
28	Pszichésen támogatja a demenciával élő személyt az élet elengedése során.	Ismeri a demenciával élő személy személyiségfejlődésében értelmezhető élet, halál kérdések pszichés vonatkozásait (életút ismeret).	Tapintatos, pozitív az életút lelki jelenségeivel kapcsolatban.	Az IP team-en keresztül segítséget kér traumatikus jelenségek kezeléséhez.
29	A demenciával élő személyt az életvesztés folyamatában kíséri.	Ismeri a gyász munka folyamatát, szerepét a veszteség feldolgozásában.	Szem előtt tartja a veszteség-feldolgozás egyéni útjait.	Feldolgozatlan gyász esetén professzionális szakmai segítséget kér.
30	Megfogalmazza és elemzi az esetekhez kötődő értékdilemmákat.	Tisztában van az érték fogalmának filozófiai, pszichológiai, szociológiai értelmezésével.	Érzékeny és racionális. Tisztában van saját értékbeállítódásával. Munkavégzése során a kliens érdekeinek képviselője a legfontosabb célja.	Hozzájárul a megfontolt IP döntésekhez etikai szemléletének hangsúlyozásával.
31	Reflektíven igyekszik megítélni a gondozott lelki egyensúlya változásait, a kritikus	Ismeri a hivatásos segítő veszélyeztető kiegészítő faktorokat.	A munkavégzés és a személyes rekreációja terén egyensúlyra törekvő.	Szakmai segítséget kér, amennyiben észleli, hogy lelki egyensúlya

	helyzetekben segítséget kér.			tartósan és általa kritikusnak tartott mértékben megbillen. Önállóan kezdeményez stábépítő programokat.
32	A gondozási tevékenységet segítő változást kezdeményez a demenciával élő személy és hozzátartozóik érdekei közvetítésével intézményi vagy helyi szinten.	Ismeri a közösségi szociális munka eszközszerét felhasználó segítségnyújtás lehetőségeit a demenciabarát közösség, vagy társadalom fejlesztése érdekében.	Az érdekvédelem terén érzékeny a jogi megközelítésre, a szociális munka etikai előírásainak betartására.	A segítő változások végrehajtását támogató tevékenység során szükséges adatok alkalmazását az adatvédelem szabályai szerint végzi.
33	Alapvető digitális kompetenciái és információkezelési képessége alapján táblázatokat használ, szövegeket szerkeszt, levelez. Konstruktívan és tudatosan használja az online kommunikációs eszközöket, csatornákat.	Ismeri az alapvető irodai szövegszerkesztő és táblázatkezelő szoftvereket. Ismeri az online kommunikációs eszközöket, formákat és módszereket, tisztában van az etikus médiahasználat szabályaival.	Törekszik a mindennapi munkája során a használt informatikai eszközöket kezelni, alkalmazni. A jelentkező problémákat közvetlen felettesének jelzi.	Munkája során betartja az etikus médiahasználat szabályait, eszerint jár el. Betartja a gondozottak, a hozzátartozóik és a szervezetet érintő adatkezelési szabályokat.
34	Szakmai dokumentációkat (jogszabályok, szabályzatok, munkaköri leírás, protokollok), értelmez és használ munkavégzése során.	Ismeri az idősgondozáshoz kapcsolódó alapvető szociális ellátási formákat. Pl.: szociális alapellátások, szakosított ellátások.	Elsődlegesnek tartja az ellátottak szükségleteinek kielégítését.	Betartja a szakmai előírásokat, naprakészen, pontosan vezeti az előírt dokumentációkat, digitális

				eszköz használatával is.
35	Digitális kompetenciái birtokában az online térben is tájékozódik, rendszeresen képi magát.	Ismeri a folyamatos képzés, továbbképzés, lehetőségeit, az élethosszig tanulás célját.	Nyitott és fogékony a szakmai és a környezetében, a digitális eszközök használatában zajló változásokra.	Másokkal együttműködve járul hozzá a szakma, az intézmény fejlődéséhez, a napi dokumentáció végzése során alkalmazva a digitális eszközöket.
36	Kezeli az ápolási dokumentáció vezetéséhez, a szervezetben alkalmazott digitális programot.	Kezelési szinten ismeri az ápolási-gondozási dokumentáció hagyományos (papír alapú) és digitális (számítógépen alkalmazott) vezetésének lehetőségeit.	Figyelemmel kíséri és elfogadja a digitális dokumentálási formák alkalmazását.	A napi tevékenység dokumentálására, az új ismeretek megismerésére önállóan használ digitális eszközöket.
37	Gondozási és foglalkoztatási tervet készít hagyományos és elektronikus formában is.	Ismeri a gondozási és foglalkoztatási terv készítésének digitális módját.	Törekszik a precíz munkavégzésre. A dokumentáció kitöltése során figyelembe veszi a digitális tér lehetőségeit, pl.: fotók, ábrák beszúrása.	Szakmai segítséget igénybe véve dönt az internetről engedélyezetten letölthető fotók, ábrák alkalmazásáról.

9.2 A szakmai képzés megszervezhető kizárólag távoktatásban: igen/nem⁴

10 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés társadalmi-gazdasági hasznosíthatóságának bemutatása (munkaerő-piaci relevanciája):

⁴ A megfelelő válasz aláhúzendó.

Korunknak új kihívással, a társadalom elöregedésével kell szembesülnie. A folyamat magában hordozza az időskorban gyakrabban előforduló megbetegedéseket, köztük a demencia emelkedő számát. A WHO adatai szerint ma Magyarországon 150 000 fő a betegséggel érintett személy él. A demenciával élők önellátó képessége fokozatosan és súlyosan hanyatlik, ami egy fokozott és szakszerű gondozást igényel. Jelentős létszámban veszik igénybe a szociális ellátó rendszer intézményeit. Az 1/2000 (I.07.) SzCsM rendelet 6. § (5a) bekezdés d) pontja előírja, hogy az intézményvezető demens személyeket gondozó bentlakást nyújtó intézmények esetén a gondozó, ápoló és terápiás munkakörök vonatkozásában munkakörönként legalább 1-1 fő, demencia gondozó szakirányú képesítéssel rendelkező foglalkoztatott jelenlétét köteles minden műszakban biztosítani. A társadalmi szükséglet és a jogszabályi előírás okán jelentősen megnövekedett a képzés iránti érdeklődés, ennek következtében releváns a képzés biztosítása.

11 A képesítő vizsga megszervezéséhez szükséges feltételek és a képesítő vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírása:

11.1 A képesítő vizsgára bocsátás feltétele:

A szakmai képzés követelményeinek teljesítéséről, a képző intézmény által kiállított tanúsítvány.

Egyéb feltételek: -

11.2 Írásbeli vizsga

11.2.1 A vizsgatevékenység megnevezése: A demencia gondozás alapismeretei.

11.2.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

Az írásbeli vizsgatevékenység az alábbi tanulási eredmények mérésére és értékelésére irányul:

- az interprofesszionális együttműködés (meghatározása, jellemzői, kulcskompetenciái, együttműködés),
- a demencia neurológiai, pszichiátriai alapjainak, patológiájának ismeretei (a demencia fogalma, oka; a kognitív tünetek, lebenytünetek, a beteg vizsgálata, a demencia stádiumai, a BPSD tünetek),
- a demenciával élő személy speciális ápolásának ismeretei (prehospitális beavatkozások),
- a gondozási környezet kialakítása,
- a demenciával élő személlyel történő kommunikáció,
- a demenciával élő személy gondozásának irányelvei, módszerei,
- a demenciával élő személyt érhető abúzus formái, előfordulási lehetőségei,
- a spiritualitást segítő tényezők, lehetőségek, módszerek,
- az idősödő társadalomban fellépő szükségletek, különös tekintettel a demencia gondozásra, mint társadalmi kihívásra,
- a személyközpontú gondozás módszerei /Legjobb Barát modell alapján az Alzheimer betegek jogai és az én-támogató hozzáállás/,
- demenciával élők foglalkoztatási módszerei,
- a biztonságos otthoni és intézményi környezet kritériumai,
- a haldokló és a hozzátartozója pszichés támogatása,

- a gyászfeldolgozás szakaszai,
- a demenciával élő személy érdekképviselésének lehetőségei,

Az írásbeli vizsga egy feleletválasztós és feleletalkotós tesztsor (tesztlap), amely tartalmazzon 30 kérdést az alábbi feladattípusokból (feladattípusonként 5-5 feladat):

- Egyszerű feleletválasztás (A tesztkérdésekben egy egyszerűen megfogalmazott kérdéshez négy válasz tartozik, melyek közül ki kell választani a legmegfelelőbbnek tartott választ, illetve annak betűjelét.)
- Asszociáció (Fogalmak és állítások találhatóak, amelyek között ki kell találni a logikai kapcsolatot. Az állítások az egyik („A”), a másik („B”), illetve mindkét fogalomra („C”) vagy egyik fogalomra sem („D”) igazak.
- Hibakereső egyszerű feleletválasztás (Négy meghatározás tartozik egy kérdéshez, melyek közül az egyik helytelen állítást tartalmaz, ennek a betűjelét kell bekarikázni.)
- Igaz-hamis egyszerű feleletválasztás (Öt egyszerűen megfogalmazott kérdéshez öt-öt darab válasz lehetőség tartozik, ezek közül meg kell határozni, hogy melyik válasz igaz és melyik hamis. A felsorolt állítások mögé „I” (igaz) vagy „H” (hamis) betűt kell írni.)
- Mondat kiegészítés (A mondat kiegészítés feladatban öt olyan mondat olvasható, melyeknek egy-egy szava helyett pontok állnak, és az egy-egy beillesztendő szó teszi szakmailag, tartalmilag értelmezhetővé a mondatokat.)
- Fogalom meghatározása (5 darab definíció kifejtése).

11.2.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 120 perc

11.2.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 40%

11.2.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A javítás a feladatsorhoz rendelt értékelési útmutató alapján történik. Az egyes feladattípusok aránya és értékelése:

Srsz.	A feladattípus szakmai tartalma	Az értékelésen belüli arány %-ban meghatározva
1.	Az interprofesszionális együttműködés (meghatározása, jellemzői, kulcskompetenciái, együttműködés). A demenciával élő személy érdekképviselésének lehetőségei.	10
2.	A demencia neurológiai, pszichiátriai alapjainak, patológiájának ismeretei (a demencia fogalma, oka; a kognitív tünetek, lebenytünetek, a beteg vizsgálata, a demencia stádiumai, a BPSD tünetek).	20
3.	A demenciával élő személy speciális ápolásának ismeretei (prehospitális beavatkozások). A demenciával élő személy gondozásának irányelvei, módszerei.	10
4.	A gondozási környezet kialakítása (a biztonságos otthoni és intézményi környezet kritériumai).	10

5.	A demenciával élő személlyel történő kommunikáció.	10
6.	Az idősödő társadalomban fellépő szükségletek, különös tekintettel a demencia gondozásra, mint társadalmi kihívásra. A demenciával élők foglalkoztatási módszerei.	10
7.	A demenciával élő személyt érhető abúzus formái, előfordulási lehetőségei.	10
8.	A személyközpontú gondozás módszerei (Legjobb Barát modell alapján az Alzheimer betegek jogai és az én-támogató hozzáállás). A spiritualitást segítő tényezők, lehetőségek, módszerek.	10
9.	A haldokló és a hozzátartozója pszichés támogatása. A gyászfeldolgozás szakaszai.	10
	összesen	100

11.2.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 51%-át elérte.

11.3 Projektfeladat

11.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Gyakorlati vizsgamunka értékelése.

11.3.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása: Záródolgozat bemutatása (prezentáció).

Vizgarészek:

- 1) Záródolgozat bemutatása
- 2) Szóbeli prezentáció

- A záródolgozat főbb fejezetei:

A.) A gyakorló intézmény bemutatása: általános ismertető az SZMSZ alapján, személyi és tárgyi jellemzők bemutatása, maximum 1 oldal terjedelemben.

B.) A gyakorló intézményben a demens ellátás protokolljának bemutatása, maximum 2 oldal terjedelemben.

C.) Egy kiválasztott demenciával élő személy és a körülötte végzett gondozási tevékenység bemutatása. A kiválasztott demenciával élő személy szükségletei listájának feltérképezése ápolási és gondozási szemszögből, gondozási- és foglalkoztatási terv készítés maximum 7 oldal terjedelemben.

A tartalmi részben szabadon marad a témakiírás és a választás szabadságának lehetősége, ami azt jelenti, hogy a képzésben részt vevő maga választja ki, hogy a demens ellátáson belül melyik protokollt mutatja be, milyen gondozási tevékenységeket emel ki, milyen stádiumban lévő demenciával élő személyt gondozásának bemutatását választja.

Formai követelmények: minimum 5 A4-es oldal, maximum 10 oldal terjedelemmel, Times New Roman 12-es betűméret, 1,5 sortávolsággal.

A záródolgozat mellékletét kell, hogy képezze az összefüggő 80 órás szakmai gyakorlati naplója és az arról szóló igazolás.

Leadási határidő: a záródolgozatot és az ahhoz készített, minimum 5, maximum 10 diából álló prezentációt az írásbeli vizsga előtt legkésőbb 10 nappal, 1 példányban a vizsgabizottság elnökének kell eljuttatnia a vizsgára jelentkezőnek.

A záródolgozat bírálata során megfogalmazódott kérdéseket (2-4 db) a vizsgázó a záródolgozat bemutatása során megválaszolja.

Prezentáció tartalmi követelményei:

- Megegyezik a záródolgozat főbb fejezeteinek szakmai tartalmával.

Prezentáció formai követelménye:

- A záródolgozathoz készített prezentáció minimum 5, maximum 10 diából álljon.
- A vizsgázó a prezentációt a vizsga során személyesen, a vizsgabizottság előtt bemutatja, legfeljebb 30 percen. A vizsgabizottság, értékelése kialakításához, a prezentáció bemutatása előtt feltett kérdésekre kapott válaszokat is értékeli, melyekre a vizsgázó legfeljebb 10 percen válaszol.
- Elvárás, hogy fotódokumentáció, szkennelt dokumentum csak abban az esetben szerepeljen, ha az releváns és szükséges az előadás szempontjából. Nem a vizsgázóról készült fénykép, személy(ek)et ábrázoló fotó, szerzői jog, szabadalom, védjegy alatt álló művek esetén a forrás, illetve hozzájárulás megjelölése szükséges.
- A prezentáció elsődlegesen a vizsgázók személyes érdeklődését, attitűdjét, kommunikációs készségét, képességét hivatott bemutatni. A vizsgázónak a vizsgabizottsággal folytatott szakmai kommunikációja egészíti ki a gyakorlati vizsgatevékenységet.

11.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 20 perc

11.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 60% (1. vizsgarész: 50%, 2. vizsgarész: 50%)

11.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A záródolgozat értékelése két részből áll:

1. A kész záródolgozat tartalmának, eredményének értékelése:

Értékelési szempontok és azok súlyozása:

Srsz.	A záró dolgozat értékelésének szempontjai	Az értékelés súlyozása %-ban
1.	Mennyire felel meg a záró dolgozat az elvárt követelményeknek?	20

	Mennyire részletes, alapos, a választott témának megfelelően hogyan épül fel, hogyan tagolódik?	
2.	A leadott dolgozat a vizsgázó saját szellemi terméke, az idézeteket, hivatkozásokat pontosan feltünteti.	10
3.	Az egyéni fejlődést (a vizsgázó saját magához viszonyított fejlődését) mennyire tükrözi?	10
4.	Megfelelően hivatkozik a felhasznált szakirodalomra. A záró dolgozatban a lényegi elemeket emeli ki.	10
5.	A témához tartozó szaknyelv alapfogalmait helyesen használja. A záró dolgozat esztétikus, margót és címet tartalmaz, illusztrációi ízlésesek, a dolgozat tagolása arányos.	20
6.	A munka tartalma megfelel a választott és előírt témáknak, azok fontos kérdéseit állítja a középpontba.	20
7.	A záró dolgozat életszerű, kötődik a társadalmi valósághoz és a helyi viszonyokhoz.	10
	értékelés összesen	100

2., Szóbeli prezentáció

Értékelési szempontok és azok súlyozása:

Srsz.	A prezentáció értékelésének szempontjai	Az értékelés súlyozása %-ban
1.	A záró dolgozat lényegi elemeinek és az egyéni munka konkrétumainak bemutatása.	20
2.	Kommunikációs készség.	20
3.	Szakszavak megfelelő használata.	20
4.	Empátia, önállóság, elhivatottság tükröződése a kommunikációjában.	20
5.	Ismerteti a projekt készítés közben szerzett egyéni tapasztalatait.	20
	értékelés összesen	100

11.3.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 51%-át elérte.

11.4 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: -

11.5 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

- laptop 1 db.
- projektor 1 db.
- vetítívászon (ha szükséges), vagy okos tábla
- internet szolgáltatás

11.6 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

11.7 A képesítő vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok:

- A vizsgatevékenység során a vizsgázó tudomására jutott adatokra vonatkozó titoktartási kötelezettség.
- A vizsgatevékenység során alkalmazott eszközök rendeltetésszerű használata, épségének megóvása.
- Az írásbeli vizsga során segédeszköz nem használható.

11.8 A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek: -